

ELŐFIZETÉS

TELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre 1200 kor.

600 kor.

Egy negyed évre 45 kor.

Egy hónapra 15 kor.

Postai előfizetés
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ESZTERKESZTŐSEK

Aradi és eszterházi egyetemi
tanácsok palatájában

TELEFON-SZÁM 100

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Rt. vezetője

Tárnaszi

Budapesti Művelődési Párt

szám 1. (János) 18. 11. 18.

TELEFON-SZÁM 100

Arad, 1920.

Főmunkács
Staubér József.

Vasárnap, március 28.

Szondy Béla meghalt.

Szondy Béla, néhány nappal
előtt nyugalmába vonult városi
székhelyén és a kerületi állami anyakönyv
vezetője tegnap este 68 éves korában
hirtelen meghalt. Este rosszul lett a reggel
házmesternő halva találta. Az előhívott
Dr. Némethi János orvos a halál okát
szívméregzést állapított meg. A halál
okát vizsgáló orvosok a felső hasi
vérzésre, ahonnan holnap temetik el.
Szondy Béla eredetileg orvosnak
képzült, majd református pap lett. Tíz
évtől volt a pártfogója a sz. és a
közvetlen be 1890-ben a belügyminis-
teriumba, ahol megbízták az állami anyakönyvi
intézmény tanulmányozásával. Öt évig
volt a belügyminis-terium tisztviselője,
ebben a minőségben bent az Francia-
ország, Svájcot, Olaszországot és a
Amerikában is. Öt esztendő tanulmányo-
zás után, francia mintára megszervezte
az állami anyakönyvi intézményt. Akko-
rán került Aradra, az anyakönyvi hi-
vatához, amelyet a legutóbbi napokig
vezetett. Szondy Béla igen művelt em-
ber volt, aki a magyar és német nyel-
ven kívül tökéletesen beszélt a francia,
angol és olasz nyelveket, sőt magán-
nyelvből arabul és héberül is megta-
nult. Aradon majdnem mindenki ismerte
az egyébként magába zárkózott, külö-
nös férfit, akinek váratlan halála álta-
ános részvétet kelt.

Vanderhilt Gladys

rom válik.

Budapestről jelentik: A Figyelő és a
Tribune egy híre után megírta, hogy
gróf Széchenyi Lászlóné Vanderhilt
Gladys válni készül a férjétől. A hírek
részről hírként a Magyar Távirati Iro-
dát a következők közlésére: Vanderhilt
Gladys hat év óta nem volt Amerikában,
hat év óta nem látta sem édesanyját,
sem családját és így, mivel a bolseviz-
mus első idejében férjével együtt kiment
Svájba, most tovább folytatja útját a
Amerikába ment tisztán családi ügyben,
de egyidejűleg azért is, hogy a budapesti
nyomor enyhítésére Amerikában is na-
gyobb szabadságot indíttson. Hasonló
tevékenységet fejt ki gróf Széchenyi
László is, a ki mint a Gyermekvédelmi Liga
elnöke jelenleg Genfben tartózkodik, hogy
ott a budapesti gyermeknyomor enyhí-
tése érdekében szintén nagyobb mére-
tű mozgalmat indíttson. A válsági hírek tel-
esen légből kapottak és mint értesülünk,
a grófné férjével együtt a tavasszal vissza
fog térni Budapestre.

A mai valuta-piac.

Leiben ma nagy volt a forgalom,
nagy, hogy a lei megszűnt. Ma a kö-
vetkező árszámok vették az idegen értéke-
ket: Kis lei 28, nagy lei 300, dollár 168—
172 (tartott), márká 310, arany 610. Bu-
dapesti Korona 3450—3550, márká 96—
97, rubel 91—92, leva 98—100, dollár 62—
63, francia frank 420—440, svájci frank
1200—1300.

Feloszlatták a parlamentet.

Ma távirat érkezett Aradra Bucarestből, a
mely szerint Ferdinánd király feloszlatta a köp-
viselőházat, mert a kormány és a parlament kö-
zött nincs meg az összhang. Avaroscu minisz-
terelnök már elrendelte az új választásokat. A
parlament feloszlátása után az erdélyi képvisel-
ők fontos tanácskozást tartottak.

Ostromállapot Konstantinápolyban.

(A nacionalisták lázadása. — Véres utcai harcok. — Mo-
rénylet a szultán ellen.)

Mint Szófiából jelentik, Kon-
stantinápolyban a túlzó nacionalis-
ták arra a hírre, hogy Török-
szágtól az európai részeket elve-
szik s Konstantinápolyt a szövetsé-
gesek fönhatósága alá helyezik,
véres lázadást szítottak. A lázadás
főként a Törökországban tartó-
zkodó európaiak ellen irányult, kik-
nek házaikat felgyújtották, a menekül-
teket véresre verték, vagy megöl-
ték. A lázadók később rabolni és
fosztogatni kezdtek, kirabolták az
üzleteket, az ellentálokat legyül-
kolták. A megrémült lakosság az
európaiak védelmére kelt s megtá-
madta a lázadókat. Véres utcai
harcok fejlődtek ki, melynek so-
rán igen sokan meghaltak, számo-
san megsebesültek, köztük nők és
gyermek is.

A felzúgított csöcselék este a
szultán palotájához vonult, ahol
nagy tüntetést rendezett, majd az
ablakokat betörve behatolt a lak-
osztályba s összevagdalt az utjakra
került milliókat érő műkincseket,
a szultánt kereste. A szultánnak
közben sikerült a palotából észre-
vélenül kijutni, azonban az utcán
egy volt elbocsátott alkalmazottja
észrevette s többször utána lött.
A lövések nem találtak s a szul-
tánnak sikerült elrejtőznie egy ide-
gen házában.

A szövetségeseknek Konstanti-
nápolyban tartózkodó képviselői
a történetek láttára azonnal értesít-
ték a szövetségeseket és sür-
gős segítséget kértek a lázadók le-
verésére. Elsőnek az egyesült fran-
cia-angol hajóhad érkezett be a
Bosporuszra, ahol az ágyukat a
város felé irányítva kivédő tüz-
et a lázadókat. Nemsokára be-
váltak a szövetséges csapatok is,
mire a felkelők elrejtőztek. A
vérséges csapatok parancsnoksá-
ga azonnal hozzáfutott a rend hely-
reállításához, a vezetőket letartó-
ztatta, a többieket lefegyverezte,
megszállította az egész várost, mi-
den fontos középületet őrséggel lát-
tott el, átvette a hatóságokat, tit-
várságokat, átvette a közérdekű ve-
zetést, elrendelte a statárnumot
és kihirdette az ostromállapotot.
A csapatok bevonulásakor egyes
városrészek még lángban állottak.
A szövetséges csapatok a lakos-
sággal együtt azonnal hozzáfut-
tak a tűz oltásához, a romok el-
takarításához, a hálaik nélkül ma-
radt embereket fedél alá juttatták
s élelemmel bőven ellátták. Kon-
stantinápolyban az utcák üresek,
még nappal sem mernek kimegye-
ni a házaikból. Minden szórakozó-
hely be van zárva, délután 4 óra
után az utcán senki nem járhat.
A szövetséges csapatok folytatják
a nyomozást a lázadás elme-
kült okozóinak és vezetőinek köz-
rekerítésére. Naponta számos
letartóztatás történik.

Sztrájk az ezerkoronások miatt.

Petrozavnyben általános bá-
nyász-sztrájk tört ki és a bányá-
szok minden vonalon beszüntették
a munkát. A sztrájk egyik oka az,
hogy a munkásság nem kap ele-
gendő fizetést, másik oka pedig az,
hogy a munkások nem akarják el-
hárítani az ezer és tízezer koroná-

sokat fizetést, mert nem tudják
azokat felváltani. A munkások
eléggedetlensége már keddnapon
kezdődött, amikor az egész város
szereket nem kaptak meg, később
pedig legjobban az kedvetlenítette
el a munkásságot, hogy a fizetése-
ket nem folyósították ki.

kormány intézkedéseket tesz a
sztrájk megszüntetésére és a bányá-
sokba bocsátkozik a bányászok
vezetőivel.

Bécs cserét kínál.

Bucaresti. Avaroscu miniszter-
elnök esztendőnként felkereste Vaida
Voarod Sándort a lakosság, ahol a
két államférfi beható tanácskozá-
kat folytatott. Avaroscu felkérte Vaidát,
hogy képviselje Romániát a bé-
cekonferencián, Vaida ugyancsak a
távozását még nem közölte, de a ki-
szárgott hírek szerint elvállalta a
megbízatást.

Bucaresti. A parasztpárt és a
liberálisok állást tartottak, amelyen
elhatározták, hogy az új kormányt
támogatják. A liberálisok főképpen
Brătianu-t felszólalták, aki hangos-
tatta, hogy a kormányt a paraszti
támogatni kell.

Bucaresti. A kereskedelmi gy-
minis-teriumhoz Bécs város polgar-
mestere egy átiratot intézett, ame-
lyet egy bizottság hozott. Bécsből
Bucarestbe. Az osztrák főváros pol-
gármestere kijelenti, hogy hajlandó
élelmiszerrel ellátni a bécsi papírt-
dász gépeket és egyéb árukat
adni. A bécsi magisztrátus ked-
vesé válasszal tértek vissza.

Návay Ilonka

hagyaték.

A tragikus körülmények között el-
hunyt Návay Ilonka kabarettművésze
vagyona ma az aradi törvényszék Dr.
Zeiner Gusztáv ügyvédét nevezte ki ügy-
gondnokul. Návay Ilonka hagyatékát mint
egy 50.000 korona értékű képviselő ék-
szereiben, ruhákban és némi készpénz-
ben. Az elhunyt művésznőnek azonban
lényegesen nagyobb vagyona volt és az
ügyvéd most megteszi a jelentést a
rendőrségnek, hogy az esetleg elvesztett
értékek ismét megkereshetők. Návay
Ilonkának Budapesten három gyermeke
van, akik Elsas Gusztávnál, Návay elvált
férjénél vannak. Az ügyvéd érintkezésbe
lép a gyermekekkel, hogy anyjuk utolsó
vagyont nekik átadhassa.

Az iskolák husvéti szünete.

Illetékes helyen ma kijelentették
munkatársunk előtt, hogy a magyar
nyelvű községi iskolák husvéti szü-
nete április 2-án, a román nyelvűeké
április 3-án kezdődik és április
18-ig bezárólag tart. Az előda-
sok az összes községi iskolákban
április 14-én kezdődik.

— Szolgálati jubileum. Szója
János, az adóhivatal vezetője, ma
tízéves szolgálati jubileumának 50.
évét. Ma alkalommal az adóhivatal
tiszviselői Vlaszkovics Dániel vezet-
ésével üdvözölték és emléktárgy-
gyal ajándékozták meg.

Katonatisztek fizetik a lakást.

Battinger Teréz
65 éves tulajdonos. 100

Apró hirdetések

Levelezés.

KOMOLY srándéku uriszeretett. Szeretném ismertetni öltöztet levelezni intelligens csinos fiatal uriszeretett. Kér, gyermek nem határoz. Csak a legkomolyabb srándékuak irjanak. "Napsugár" lennék" jelölés. Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

VOROS BOSZORKANY jelölés levél érkezik Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

OREOL. Szombaton este lehetetlen volt. Levelezni lakásomra vagy Aradi Közlönyben értesítéssel mikor találkozhatunk. 1802

Alkalmazás.

DYES, lehetőleg női-állományt, akiknek a legveszélyesebb körülmények van némi jártassága, alkalmas a villany-tel. 1488

HAZMESTERPART keresek, kényves, kertész előnyben, az asztali takarítást értsem. Boulevardul Regala Ferdinand I. (József főherceg-ut) 12. 1498

EGY JOBB asztali háztartásnak felvételi. Cím a kiadókiváltásban. 1498

MOSAST házon kívüli elváltak. Hős-utca. 12. sz. 10057

GYAKORNOKOT KERESÜNK asztali belépésre. Kérés Testvérek, Vörösmarty-utca 1. 1489

KERESÜNK női elváltakat. Részlet magas fizetéssel asztali belépésre ügyes, önállóan dolgozó női szobabérlő, vagy leányt. Winterstein Halas, Kálmán János-utca 7-8. sz. 1472

GAZKALYNAK csaknem javított váljalja Ernest Strada, Moise Nicosa (Petőfi-utca) 14. 1474

NŐI KALAPOK átalakított legkisebbben vállalom. Str. Buzor (Mészáros-utca) 4. 1475

NYUGDÍJAS uriszeretett, háztartásnak vagy kérés háztartásra menne. Levelezni "Keresés otthon" jelölés. 1480

VÉGZETT OVONO gyermekek mellé ajánljuk. Cím Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

GYAKORLOTT manikűrös 350 kor. kezdőfizetéssel, mellékereset 1200 kor. aprilla elcséjére felvétetik a tanszervi "Palace" női fodrásztársaság. Ugyanitt egy női fodrász 1400 korona fizetéssel szintén felvétetik. Bővebbet Wallinger hirdetésében. Hal-tér 1. 9808

SZOBALÉANY, bejárónő keresetnek föld-birtokos családnak. Strada Csehua (Wessely-utca) 58. emelet balra. 1488

ÜGYNÖKÖK magán fizetéssel felvétetnek. Braun, Asztali S.-u. 2. 1494

ASZONY, lehet egy gyermek. ki szpon mos és vasal, földbirtokosnál alkalmaztatik. Malacot tarthat. Jelenkoron Boros, Boulevardul Regala Ferdinand I. (József főherceg-ut) 12. 1490

Lakás.

KÉT SZOBÁS fürdőszobás lakásomat elcsérlésem 2, esetleg 4 szobás modern lakással. Cím Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

NÉPSZOBÁS, centrumban fekvő, modern lakásomat elcsérlésem hasonló 5-6 szobással. Címekot a kiadóba "ügység" jelölés kérés. 1497

Ingatlan.

ARAD HATÁRÁN (al irányra a várostól 7 1/2 holdas tanya, 24 hold szőlővel beültetve, lakó és gazdasági épülettel, nagy mértékű eladás. Csak komoly reflektánsok érdeklődjenek. Cím a kiadóban. 1418

SZŐLEŐ-Ú. 2. sz. ház eladó. 1478

AZONNAL ELFOGLALHATÓ három szobás gazdasági lakás alkalmas magán-ház eladó. Zsigmondházán. Érdeklődni Strada George László (Simonyi-utca) 11. Arad. 1467

A meglepett német miniszterek.

A külföldi sajtó még mindig élénken foglalkozik a németországi eseményekkel. Egy bécsi lap most ismerteti az ellenforradalom előzményeit és rámutat arra, hogy a német kormány nagyon könnyelműen kezelte az ügyet és nem tartott szükségesnek semmilyen óvintézkedést a veszedelem megállítására. Litwits tábornok a puccs kieszélője és végrehajtója március 18-án éjjel megjelent Ebertnél és közölte vele, hogy becsássa el a kabinetből a szocialista képviselőket és helyettük nevezzen ki szakembereket. Az elnök ezt vonakodott megtenni, ugyanakkor lépett a szobába Noske hadügyminiszter is, aki élére állította a dolgot és azonnal felmentette parancsnoki állását Dutwitzet. Erre a tábornok Döberitzbe ment és 13-án éjjel nyolcezer emberrel bevonult Berlinbe. A kormány részéről csak Helldorff belügyminiszter és Hirsch elnök tudtak a készülődése

ményekről. A többi porosz miniszter azon este, amikor Döberitzben a tengerészhadosztály a Berlinbe való bevonulásra készült, nyugodtan mulatott a színházakban. Noske hadügyminiszter lebecsülte a veszedelmet és amikor érdeklődtek nála a veszedelem iránt, csak annyit válaszolt, hogy Döberitzben volt valami, de az már elmúlt.

Németországban a vezető politikusok véleménye az, hogy a birodalomban megszűnt a bolsevizmus veszedelme. Egyes helyijelen mégis puccsok, habár átmenetileg, talán sikerülhetnek is, azonban nem változtatnak azon a tényen, hogy Németországban nem lehet proletárdiktatúra. Ellenben az lehetséges, hogy a birodalomban legközelebb Hindenburg lesz az elnök. Általában az egész birodalomban az a vélemény, hogy a nép nem óhajtja a bolsevizmust.

Eladott ingatlanok.

Pinter János és neje eladták a Szilvásvárd-ut 43. sz. házat 49000 koronáért Mihai Emil és neje. — Örv. Szabó Jánosné eladta a Lipót-utca 8c. sz. házat 135000 koronáért Piszár Tivadar és neje. — Örv. Vaitas Gyuláné eladta a Lipót-utca 4. sz. házat 88000 koronáért Lehotzky György és neje. — Braun Gusztáv és neje eladták a 101-es meztől levő telket 125000 koronáért Nicosa Mihálynének. — Werner Sándor és neje eladták a Kápolna-utca 8a. sz. házat 260000 koronáért Örv. Vaitas Gyuláné. — Hangay Györgyné eladta az Angyal-utca 4. sz. házat 4000 koronáért Baras József és neje. — Tóth János és neje eladták a 04. László-utca 18. sz. házat 30000 koronáért Urschitz Gusztáv és neje. — Ottobay Károly eladta a Prohászka-dűlőben fekvő 35 kat. hold 400 □-os földet 40000 koronáért Blaskovits István és neje. — Biermann József eladta a Margit-utca 7. sz. házat 10000 koronáért Dr. Schmitt Sándorné. — Koltz Mihályné eladta a Szilvásvárd-ut 17. sz. házat 80000 koronáért Ivánov Ivánnak. — Tarcsay Jánosné eladta a Mihály-utca 58. sz. házat 44000 koronáért.

NAGYOBBI KERTET megvételre keresek a Felső-utca közelében. Strada Grigori (Karolina-utca 8. földszint). 1491

PACAN-Ú. 6. házban, továbbá több gazdasági lakás alkalmas ház eladó. Bővebbet Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

Különböző.

KLADÓ UJMIKELAKA Baras Ferenccel-utca 6. számú ház. Ugyanott 150 hgr. más kaphat. 1458

Schmotzer si Szegfa

Luther-utca 1. szám. 1068

Kellékek

az összes rendszert író és sokszorosító gépekhez (Rotary, Ronet, mimeograph, schapinograph stb.)

Írógépek

Fratii Apponyi cipő-, kalap- és uri-divat áruház

ARAD, József főherceg-ut 7. szám. 10001

Ért Szabó Sándor és neje. — Nagy Adolf eladta a Sarkad-Határ-utca 9. sz. házat 68000 koronáért Kasztora Béla és neje. — Mayer Henriké eladta a Lipót-utca 2. sz. házat 220000 koronáért Heller Mihálynének. — Basch Benő és neje eladták a Purgly Lajosné-utca 103. és 105. sz. házakat 123000 koronáért Örv. Rózsó Mihályné eladta a Mihály-utca 46. sz. házat 20000 koronáért Tóth Mátyás és neje. — Vlast István és neje eladták az Orczy-utca 16. és Török Orbán-utca 28. sz. házat 85000 koronáért Leprauk György és neje.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

APOLLO URANIA

Ma, 28-án:

8. részben 2. rész. Rej. Gróf Mento Christó. tely.

Ridikul átalakítást

valamint mindennemű bőrdísz és munkát jutányosan vállal.

I. KRAMAROVICS bórondós

Platz Avram Iancu (Szabadkai-ut) 2. sz. Használt kőmi bórondósokat keresek. 1477

EGY NŐSTÉNY berendezési ketye megvételre, esetleg tartásra keresetlik Baras mérnök, Boulevardul Regala Ferdinand I. (József főherceg-ut) 12. 1489

Vétel és eladás.

FÉRFIÚNAK eladók. Damjanich-utca 3-4. 10057

KÉT NAGY tükör eladó. Strada Buzor (Mészáros-utca) 7. 1468

VILÁGOS gyermekágy és egy páratany fűtővel gyöngyökkel eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. e. 9809

TÖSKESODRONY a kerítésoszlopok kaphat. Str. Eminescu (Deák Ferenc-ut) 28. házilagyalonál. Ugyanott egy nyereséjmeter eladó. 1488

BETEGTOLÓ KOCSI jókarban lévő megvételre keresetlik. Cím Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

EGY JÓ karban lévő gyermek kocsit eladó. Strada Moise Nicosa (Petőfi-utca) 14. szám. 1464

KITÖNŐ csak gardrób és állványos rajzszalag eladó. Boulevardul Regala Ferdinand (Boros Béni-ut) 7. szint 7. 1468

VADONAT UJ teniszkesztyű felszerelések, egyenruhák, drapériák stb. eladók. Kermárcsi Ede asztalonál, Homotón. 1469

SMOKING ÖLTÖNY magas termékre, 2 szövet paplun, 1 szövet függöny, nagy tükrök eladó. Piata Catedralul (Tőköl-ut) 6. II. emelet 11. 1463

EGY PATHÉ GYARTMANYU kereset használt mosi teljes felszereléssel, kezelő hiány vagott elcsérlésem. Fedák Odón, Hunyaddebra. 1486

LAKATOS asztalon 60 gépek eladók. Szent Péter-tér 2. 1483

ASZTERITÓK, fűtőszelvények, adó ruhák, kisméretű batiment, asztalonál, csillár, eladók. Bulev. Dragalina (Apponyi-ut) 2. ajtó 5. 1482

MEGVÉTELRE keresek 3-4 méter, 110 voltos, 5 fázisú villanymotort és transzformátort. Cím a központi szálloda portájánál. 1470

2 FÉNYEZETT ágy, 1 szekrény, 1 divány eladó. Str. Matian (Furay-utca) 2a. földszint. 1478

TÖZIFAT wagenonként szállít. Braun Adolf fakereskedő, Ujmikolaka. 1479

KLADÓ egy drh. 4 ajtó és 1 drh. 2 ajtos jégkészítő. Szilvásvárd-ut. 1. sz. 1481

GYERMEKÁGY, vadrut, fehér eladó. Megtekinthető házilagyalonál. Cím Radnai Radnai-ut 10. sz. 1484

ZONGORA keresetkérés, rövid eladó. Str. Péter-téri iskolában. 1485

KISEBB ebédterem megvételre keresetlik. Cím Wallinger hirdetésében. László-utca. 9808

ANTIK BUTORT, parcellát veszek. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-ut) 21. I. balra. 597

PERZSA szőnyeg nagy méretű eladó. Megtekinthető Dacia (Hungaria) kávéház tulajdonosánál. 1499

SZELYEMBÉLÉSÜ trakkoló eladó. Str. Consistorului (Batthyány-ut) 10. ajtó 11. 1492

ÖNKESZŐ Hívelelt legfinomabb angol vadászölle dugvány eladó. Veréb-utca 3. sz. 1487

TÖKMAGOT véslelt az Aradi Olajmalom Boulevardul Regala Ferdinand (Boros Béni-ut) 22. 7280

KÖNYVTARAKAT, hangjegyeket, festményeket és helyegységtáblákat vessek Kerpel könyvkészleténél. 924

VASARLUNK mindenajta csiszolt és sima illatosított üveget. Str. Földes sí Híha. 1194

NYERS BORKÖVÉS vass írom Arnold. Berossényi Miklós-utca 39. 1438

COGNACOS ÜVEGEKET nagyot és kicsit a legmagasabb áron veszek. Vojta si Weiss. 1456

EGY TELJES ebédle, antik kredenc, konyha butor. Strada Consistorului (Batthyány-ut) 82. sürgősen eladó. 1501

Áru és butorszállítást úgy helyben mint vidékre felelőség mellett vállal LEOPOLD ÉLIAS si FIUL szállító, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ut) 36.